

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

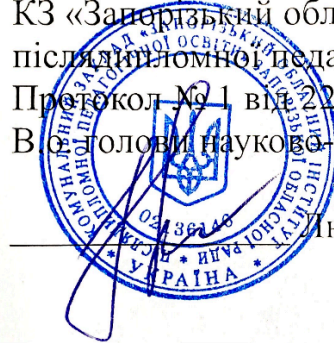
«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Науково-методичною радою

КЗ «Запорізький обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти» ЗОР

Протокол № 1 від 22.01.2026 року

В.С. Голови науково-методичної ради

Людмила ЧЕРНІКОВА

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації вчителів математики (7-9 клас)

**ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ З МАТЕМАТИКИ: ПІДХОДИ,
ІНСТРУМЕНТИ ТА ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ**

Запоріжжя - 2026 рік

Розробники:

Комунальний заклад «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради

Гаращенко А.П., старший викладач кафедри STEM-освіти та цифрових технологій Комунального закладу «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради

Афанасьева Т. О., канд. психол. наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту, психології та інклюзивної освіти КЗ «ЗОІППО» ЗОР;

Чемодурова Ю. М., канд. психол. наук, доцент кафедри менеджменту, психології та інклюзивної освіти КЗ «ЗОІППО» ЗОР.

Напрямок підвищення кваліфікації:

- подолання освітніх втрат здобувачів освіти в другому циклі базової середньої освіти (базове предметне навчання);
- психосоціальна підтримка і травма-інформоване навчання здобувачів освіти в другому циклі базової середньої освіти (базове предметне навчання).

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, які здійснюватимуть освітній процес у другому циклі базової середньої освіти (базове предметне навчання) за темою «Навчання в умовах викликів: інструменти подолання освітніх втрат і підтримки учасників освітнього процесу», затвердженої наказом МОН України від 28.10.2025 № 1415.

Термін дії програми: з 22.01.2026 до 31.12.2028 року.

Рецензенти:

Кулік Оксана, заступник директора з навчально-виховної роботи, вчитель математики Новобогданівської гімназії «Успіх» Новобогданівської сільської ради Мелітопольського району Запорізької області.

Давидовський Максим, доцент кафедри STEM-освіти та цифрових технологій, к.ф.-м.н., Комунального закладу «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради.

Мостова Тетяна, PhD з психології, доцент кафедри менеджменту, психології та інклюзивної освіти КЗ «ЗОІППО» ЗОР;

Емінова Елла, практичний психолог, соціальний педагог КЗ «Василівська ЗОШ І-ІІІ ст. № 3» ВМР Запорізької області.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які здійснюють навчання математики у другому циклі базової середньої освіти, за темою «Подолання освітніх втрат з математики: підходи, інструменти та цифрові платформи» (далі – Програма) зумовлене актуальними викликами сучасної освіти та суспільства, де тривала освітня нестабільність, зміна форм і форматів навчання, переривання освітнього процесу, вимушене дистанційне та змішане навчання істотно вплинули на рівень сформованості ключових математичних компетентностей здобувачів базової середньої освіти, що зумовило поглиблення освітніх втрат і навчальних розривів.

Реалізація реформи «Нова українська школа», упровадження Державного стандарту базової середньої освіти, розвитком інклюзивної освіти та посиленням цифрового складника освітнього процесу, потребують від учителя математики нової якості професійної діяльності – готовності до адаптивного викладання, використання диференційованих і персоналізованих підходів навчання, упровадження формульованого оцінювання та застосування сучасних цифрових інструментів для підтримки навчальних досягнень учнів.

Розроблення та впровадження модуля «Безпечне освітнє середовище, чутливе до травми: психосоціальні практики для сучасного вчителя» зумовлене актуальними викликами сучасної освіти й суспільства, зокрема в контексті подолання наслідків збройної агресії рф.

Трансформаційні процеси, пов'язані з реформою «Нова українська школа», імплементацією Державного стандарту базової середньої освіти, упровадженням інклюзивних практик і посиленням цифрового складника освітнього процесу потребують від учителя нової якості професійної діяльності, готовності до гнучкої адаптації та оновлення підходів до навчання в умовах викликів. Зазначені фактори потребують комплексного впливу з метою мінімізації негативних наслідків для якості освіти та психосоціального стану учнівської та педагогічної спільноти. Саме тому важливим завданням постає підвищення кваліфікації педагогів і вдосконалення їхніх компетентностей щодо здійснення психосоціальної підтримки учнів, застосування травма-інформованого підходу в навчанні, а також використання ефективних інструментів психологічної підтримки.

Цільова група: вчителі математики закладів загальної середньої освіти, які здійснюватимуть освітній процес у другому циклі базової середньої освіти (7-9 класи).

Обсяг програми навчання: 30 години/1 кредит ЄКТС.

Особливості реалізації програми:

Зміст Програми розроблено з урахуванням аксіологічного, особистісно орієнтованого, компетентнісного та діяльнісного підходів, а також положень Державного стандарту базової середньої освіти, концепції Нової української школи.

Освітній процес реалізується за дистанційною формою та передбачає проведення занять у синхронному й асинхронному режимах.

Синхронні заняття проводяться у форматі інтерактивних лекцій з використанням спеціалізованого програмного забезпечення для відеоконференцій. Під час синхронних занять учасники аналізують типові освітні втрати учнів з математики, моделюють фрагменти уроків математики з урахуванням подолання прогалин у знаннях; відпрацьовують прийоми формувального оцінювання; аналізують конкретні навчальні ситуації. Участь в онлайн заняттях є обов'язковою для слухача.

Асинхронні заняття передбачають виконання практичних завдань комплексної залікової роботи, зокрема: розроблення діагностичних завдань з математики для виявлення освітніх втрат; адаптацію навчального матеріалу з урахуванням різних рівнів навчальних досягнень учнів; переформулювання «проблемних» педагогічних ситуацій у ресурсно-орієнтовані рішення.

Самостійна робота включає опрацювання методичних матеріалів щодо подолання освітніх втрат з математики; аналіз навчальних кейсів; підбір цифрових інструментів та онлайн-ресурсів для підтримки навчання з математики.

Контрольний захід передбачає презентацію слухачами результатів виконання комплексної залікової роботи із використанням елементів взаємооцінювання (представлення здійснюються під час онлайн або в асинхронному режимі на форумі дистанційного курсу).

Забезпечується багаторівневий зворотний зв'язок: від тренера (бальне оцінювання); від колег під час обговорення результатів.

Спілкування між учасниками освітнього процесу здійснюється виключно засобами електронної пошти.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна)

Мета підвищення кваліфікації: удосконалення професійних компетентностей педагогічних працівників задля ефективного виконання трудових функцій і завдань щодо організації освітнього процесу в другому циклі базової середньої освіти з урахуванням сучасних освітніх викликів, зокрема подолання освітніх втрат, принципів травма-інформованого підходу та надання психосоціальної підтримки учасникам освітнього процесу.

Завдання підвищення кваліфікації:

- забезпечити усвідомлення та розвинути здатність педагогів ідентифікувати зміст і відмінності між освітніми втратами й освітніми розривами;
- удосконалити вміння використовувати діагностичні інструменти (зокрема цифрові) для виявлення освітніх втрат у здобувачів освіти;
- формувати здатність проєктувати індивідуальну освітню траєкторію учнів відповідно до їхніх потреб, інтересів для подолання освітніх втрат на основі результатів діагностування;
- удосконалити навички з розроблення та реалізації програм щодо подолання освітніх втрат у здобувачів освіти;

- ознайомити з впливом різних типів травматичного досвіду на учасників освітнього процесу та розкрити зв'язок між складною поведінкою учнів і їхніми травматичними переживаннями, що впливають на процес навчання;
- підвищити здатність до реалізації принципів травма-інформованого підходу в освітньому процесі другого циклу базової середньої освіти;
- удосконалити навички надання психосоціальної підтримки учасникам освітнього процесу і здійснення психоемоційної саморегуляції.

Перелік професійних компетентностей, що вдосконалюються: (відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225):

- предметно-методична компетентність (А2);
- психологічна компетентність (Б1);
- емоційно-етична компетентність (Б2);
- оцінювально-аналітична компетентність (Г3);

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

За результатами навчання слухачі оволодіють знаннями та набудуть (вдосконалять) уміння, навички щодо:

- ідентифікації та аргументації відмінностей між освітніми втратами та освітніми розривами;
- планування освітньої діяльності з урахуванням виявлених освітніх втрат учнів та обрання ефективних стратегій їх подолання;
- застосування інструментів (у т. ч. цифрових) для діагностування освітніх втрат і оцінювання рівня сформованості компетентностей в учнів;
- здійснення аналізу отриманих результатів діагностування щодо наявних освітніх втрат задля побудови індивідуальної освітньої траєкторії учнів;
- створення програм та/або окремих елементів занять, спрямованих на надолуження знань і подолання освітніх втрат у здобувачів освіти;
- реалізації змісту програм із подолання освітніх втрат у здобувачів освіти;
- володіння стратегіями створення фізичної та емоційної безпеки учнів у класі інтерпретації поведінкових особливостей через призму травматичного досвіду учня та їх врахування під час організації освітнього процесу;
- формування та розвиток у слухачів здатності до організації освітнього процесу в другому циклі базової середньої освіти з урахуванням принципів травма-інформованого підходу,
- надання психосоціальної підтримки учасникам освітнього процесу.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації

Оцінювання результатів навчання слухачів за програмою підвищення кваліфікації здійснюється на засадах компетентнісного підходу, передбачає обов'язкову участь слухачів в онлайн заняттях та виконання однієї комплексної залікової роботи. Робота складається з трьох завдань за навчальним матеріалом двох модулів і оцінюється за 100-бальною шкалою, заліковим є результат не нижче 60 балів.

Критерії оцінювання комплексної залікової роботи:

100 балів – залікова робота виконана правильно й у повному обсязі відповідає поставленому завданню

80-99 балів – залікова робота повністю відповідає поставленому завданню, містить незначні помилки

60-79 балів – залікова робота виконана відповідно до поставленого завдання, але містить суттєві помилки

30-59 – завдання залікової роботи виконане частково і містить суттєві помилки

1-29 – залікова робота взагалі не відповідає поставленому завданню

0 – залікова робота не виконана

Наприкінці тренінгу педагогам буде запропоновано анкету-опитувальник з метою здійснення рефлексії навчальної діяльності, виявлення успіхів чи проблем (труднощів) під час проходження тренінгу та пропозицій щодо підвищення якості надання освітніх послуг.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат на 30 годин встановленого зразка.

Участь педагогів у синхронних заняттях (вебінарах), залученість до усіх активностей відповідно програми тренінгу, виконання комплексної залікової роботи за двома модулями (оцінка - не менше 60 балів) є підставою для отримання сертифікату про підвищення кваліфікації.

Вартість: 950 грн. за умови наповненості групи від 15 осіб.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з двох модулів та шести взаємопов'язаних тем. Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год, з них: 8 год – лекційні заняття, 16 год – практична робота, 2 год – самостійна робота, 4 год – контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. Системна діяльність із подолання освітніх втрат як умова забезпечення рівного доступу до освіти.					
Тема 1.1. Освітні втрати (освітні розриви): сутність, причини, наслідки	2	2			4
Тема 1.2. Проектування програм із подолання освітніх втрат (математичної освітньої галузі)		2	1		3

Тема 1.3 Інструменти діагностування та подолання освітніх втрат	2	2			4
Тема 1.4 Трансформація освітніх втрат у можливості зростання		2			2
Разом за модулем	4	8	1		13
Модуль 2. Безпечне освітнє середовище, чутливе до травми: психосоціальні практики для сучасного вчителя					
Тема 2.1. Психосоціальна підтримка учнів в умовах війни: травма-інформований підхід	2	4			6
Тема 2.2. Створення безпечного освітнього середовища, чутливого до травми: ключові маркери та практичні підходи	2	4	1		7
Разом за модулем 2	4	8	1		13
Підсумкові заходи				4	4
Усього	8	16	2	4	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. СИСТЕМНА ДІЯЛЬНІСТЬ ІЗ ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНОГО ДОСТУПУ ДО ОСВІТИ.

Тема 1.1. Освітні втрати: сутність, причини, наслідки

Поняття «освітні втрати» та «освітні розриви»: спільне та відмінне. Освітні втрати в умовах воєнних, соціальних та епідеміологічних викликів: причини, не пов'язані та пов'язані з воєнним станом. Наслідки освітніх втрат (економічні, психологічні, соціальні, академічні). Стратегії подолання освітніх втрат як передумови рівного доступу до освіти.

Тема 1.2. Проектування програм із подолання освітніх втрат (відповідно до математичної освітньої галузі)

Діагностичний складник: інструменти для виявлення освітніх втрат (тести, опитування, спостереження та інше); аналіз прогалин у знаннях, уміннях та навичках. Побудова індивідуальних освітніх траєкторій на основі результатів діагностики.

Форми організації навчання, адаптовані під потреби здобувачів освіти та умови навчання (інтенсивні курси, модулі, літні школи; змішане навчання; тьюторингові сесії, групова та індивідуальна підтримка, використання резервного часу в розкладі тощо).

Адаптація та модифікація навчального контенту: концентрація на ключових темах і базових знаннях; скорочення та/або інтеграція навчального матеріалу; використання міжпредметних зв'язків; варіативність у формах подачі матеріалу тощо.

Способи, механізми імплементації програм із подолання освітніх втрат Моніторинг та оцінювання ефективності програм (відстеження динаміки

прогресу учнів; збір зворотного зв'язку від учнів, батьків, педагогів; коригування програм залежно від отриманих результатів тощо).

Тема 1.3. Інструменти діагностування та подолання освітніх втрат

Вимоги державного стандарту та освітніх програм з математики як критерії виявлення освітніх втрат здобувачів освіти. Інструменти для вимірювання та подолання освітніх втрат з математики. Вимірювання освітніх втрат учнів у програмах з надолуження в базовому предметному навчанні з математики.

Цифрові інструменти для діагностування освітніх втрат та відстеження прогресу кожного учня з математики. Програми та цифрові ресурси для подолання освітніх втрат, які генерують завдання, вправи та тести з урахуванням потреб конкретного учня з математики. Доступність та інклюзивність цифрових рішень. Створення власних цифрових ресурсів для подолання освітніх втрат у здобувачів освіти в базовому предметному навчанні з математики.

Тема 1.4. Трансформація освітніх втрат у можливості зростання

Педагогічні стратегії трансформації освітніх втрат на можливості особистісного зростання. Інструменти персоналізації навчання: карта предмета, індивідуальна карта розвитку тощо.

Зміст, форми та методи мотивації учнів після тривалих перерв у базовому навчанні з математики. Підтримка психологічного здоров'я учасників освітнього процесу під час подолання освітніх втрат.

Психолого-педагогічні передумови подолання освітніх втрат: установлення позитивної взаємодії педагога з учнем; урахування емоційного стану учнів після кризових подій (війна, пандемія); підвищення мотивації учнів до навчання; якісний зворотний зв'язок та практики рефлексії; співпраця з психологом, соціальним педагогом, батьками тощо.

Вибудова стратегії роботи з подолання освітніх втрат на рівні школи та громади. Форми підвищення кваліфікації педагогів з питань надолуження освітніх втрат у здобувачів освіти. Національні й міжнародні практики подолання освітніх втрат для професійного зростання.

Професійні орієнтири для педагога щодо реалізації програм з подолання освітніх втрат (знання теоретичних і практичних засад організації освітнього процесу; методична підготовка щодо реалізації програм з подолання освітніх втрат; володіння основами психологічних знань і травма-інформованого підходу; володіння цифровими технологіями тощо). Наставництво, супервізія, професійні спільноти як ефективні інструменти для професійної підтримки педагогів і підвищення якості освіти. Місце наставництва, супервізії та професійних спільнот для педагогів у контексті подолання освітніх втрат.

МОДУЛЬ 2. БЕЗПЕЧНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ, ЧУТЛИВЕ ДО ТРАВМИ: ПСИХОСОЦІАЛЬНІ ПРАКТИКИ ДЛЯ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ

Тема 2.1. Психосоціальна підтримка учнів в умовах війни: травма-інформований підхід

Визначення поняття “психотравма”. Основні типи психотравм, з якими можуть стикатися учні. Травма в умовах війни, переміщення, втрати: особливості реагування. Типові реакції на травму. Ознаки та симптоми стресу в дітей. Роль захисних механізмів у протидії травмованим подіям. Вплив травми на освітній

процес. Методи виявлення психоемоційного стану учнів. Зв'язок між травмою та дистресовою поведінкою здобувачів освіти. Прояви дистресу в класі.

Сутність травма-інформованого підходу та його принципи. Інтеграція стратегій травма-інформованого підходу в освітній процес НУШ. Перша психологічна допомога та протоколи її надання. Алгоритм дій педагога в кризових ситуаціях у школі.

Тема 2.2. Створення безпечного освітнього середовища, чутливого до травми: ключові маркери та практичні підходи

Ключові маркери створення безпечного освітнього середовища. Визначення характеристик безпечного освітнього простору. Роль учителя у створенні психофізичної та емоційної безпеки. Основи ефективної комунікації з учнями та батьками.

Моделі психологічного благополуччя. Профілактика вигорання та розвиток резильєнтності. Фактори стресостійкості. Вторинна травматизація: ознаки, профілактика, самопомога. Емоційно-етична компетентність педагога як основа психосоціальної підтримки здобувачів освіти. Практичні стратегії збереження внутрішнього ресурсу педагогів.

Контрольний захід

Виконання комплексної залікової роботи, яка містить завдання:

- Обрати кейс для аналізування освітніх втрат, вказавши ключові метрики (що саме аналізується).
- Дібрати та обґрунтувати інструменти для діагностування освітніх втрат (тести, опитувальники, інтерактивні вправи, цифрові інструменти тощо).
- Розробити індивідуальну освітню траєкторію учня/учениці на основі результатів психологічної діагностики та визначених освітніх потреб.

Підсумкові заходи

Підбиття підсумків роботи на тренінгу. Рефлексія діяльності педагогів, обговорення зауважень та пропозицій щодо підвищення якості надання освітніх послуг, рекомендацій щодо подальшого професійного розвитку з означеної теми.

3.1. Орієнтовний перелік практичних вправ під час групової роботи.

1. Обговорити цифрові освітні платформи та сервіси для формувального оцінювання та організації онлайн- чи змішаного навчання.
2. Проаналізувати навчальні досягнення учнів на основі отриманих результатів і запропонувати шляхи корекції освітніх втрат.
3. Спланувати навчальний кейс з використанням інтерактивних та цифрових інструментів для підвищення мотивації та залученості учнів.
4. Розгляньте кейс (ситуацію), в якій дитина потребує психологічної допомоги і психосоціальної підтримки. Розробіть покрокові рекомендації. Ваших дій в такій ситуації.
5. Поміркуйте і напишіть список ваших ресурсів: від невеликих і доступних будь-якої миті до більш глобальних.
6. Створіть 5 ресурсних завдань для здобувачів освіти, які спрямовані на підтримку їх психологічного благополуччя в контексті вивчення предметної галузі.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Що таке освітні втрати з математики та які їх основні причини й наслідки для учнів другого циклу базової середньої освіти?
2. Які сучасні педагогічні підходи (диференційований, персоналізований, компетентнісний) ефективні для подолання навчальних прогалин?
3. Які методи діагностики результатів навчання з математики існують і як їх використовувати для виявлення прогалин?
4. Як планувати й організувати індивідуальні освітні траєкторії та корекційні заходи для учнів з різним рівнем підготовки?
5. Які цифрові платформи та інструменти можуть підтримувати навчання математики та формувальне оцінювання?

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-z-agalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
2. Деякі питання соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров'ю постанова Кабінету Міністрів України від 03 жовтня 2018 року № 800 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 13.08.2025).
3. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>
4. Наказ МОН України від 29.08.2024 № 1225 «Про затвердження професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти». URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#n18>
6. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників з іншими органами та службами: наказ Міністерства освіти і науки України від 02.10.2018 № 1047. URL: <http://surl.li/kjktvv> (дата звернення: 13.08.2025).
7. Про затвердження Положення про психологічну службу в системі освіти України: наказ Міністерства освіти і науки України від 22.05.2018 № 509, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 31.07.2018 за № 885/32337. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18#Text> (дата звернення: 13.08.2025).
8. Про освіту: Закон України від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 14.08.2025).

9. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16 січня 2020 року № 463-IX (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 14.08.2025).
10. Сайт «Освіта для життя» URL: <https://educationforlife.mon.gov.ua/>

Основна література:

1. Бичко Г., Терещенко В. Навчальні втрати: сутність, причини, наслідки та шляхи подолання. УЦОЯО, 2023. URL: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/Learning-losses_Ukraine.pdf (дата звернення: 13.11.2025).
2. Вікові особливості психоемоційного стану підлітків в умовах війни. <http://habitus.od.ua/journals/2023/55-2023/11.pdf> (дата звернення: URL: 13.11.2025).
3. Головатенко Т. Тенденції підготовки вчителів до впровадження травма-інформованого навчання: досвід розвинених країн. Освітологія, 2023, № 12. С 42-54. звернення: 09.11.2025). URL: <https://doi.org/10.28925/2226-3012.2023.12.4> (дата звернення: 09.11.2025).
4. Гриневич Л. Концептуальні ідеї реформи «Нова українська школа» у світлі української педагогічної думки. *Український Педагогічний журнал*. 2023. Вип. 4. С. 98–111.
5. Діагностика та компенсація освітніх втрат у загальній середній освіті України : методичні рекомендації / кол. автор.; за загальною редакцією О. М. Топузова; укл. М. В. Головка. DOI https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2023/10/Osvitni_vtraty.pdf (дата звернення: 04.12.2025)
6. Нова українська школа у базовій середній освіті: впевнені кроки Запорізької області. *Частина 1;2;3 : науково-методичний посібник / відп. ред. Т. Гура ; КЗ «ЗОІППО» ЗОР*. Запоріжжя, 2023, 2024 – URL: https://zoippo.zp.ua/main/?page_id=4953
7. Подолання освітніх втрат з української мови та літератури в 5-11 класах: методичні рекомендації. Міжнародний фонд «Відродження». URL: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2023/04/Buklet-22Podolannya-osvitnih-vtrat2-2-2.pdf> (дата звернення: 13.03.2026).
8. Посібники для вчителів: нові можливості подолання освітніх втрат у школах. URL: <https://teachforukraine.org/catch-up/> (дата звернення: 13.08.2025).
9. Психосоціальна підтримка учасників освітнього процесу. Навчально-методичний посібник / Андрєєнкова В. Л., Войцях Т. В., Гриців І. П., Мельничук В. О., Сабліна Н. О., Флярковська О. В., Харківська Т. А. К., 2023. 126 с. URL: <http://surl.li/juzzul> (дата звернення: 15.11.2025).
10. Рекомендації щодо організації програм з надолуження освітніх втрат. UNICEF. 2023. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2023/07/31/Unicef.Immidiate.actions.frame.proofreading.ua.1-31.07.2023.pdf>. (дата звернення: 01.03.2026).

Електронні ресурси:

1. Дослідження ролі неурядових організацій у вивченні та подоланні освітніх втрат в Україні. URL:

<https://teachforukraine.org/news/doslidzhennya-nadoluzhennya-rolu-neuriadovuh-organizacij/> (дата звернення: 13.08.2025).

2. Оновлена оцінка потреб України на відновлення та відбудову. URL: <https://www.worldbank.org/uk/news/press-release/2025/02/25/updated-ukraine-recovery-and-reconstruction-needs-assessment-released> (дата звернення: 09.08.2025)

3. Як стати ментором школярів. URL: <https://osvita.diiia.gov.ua/courses/how-to-become-a-mentor-for-schoolchildren> (дата звернення: 09.08.2025)

4. Minimum Standards for Education: Preparedness, Response, Recovery. URL: <https://inee.org/minimum-standards> (дата звернення: 03.12.2025).

5. Академія Хана. URL: <https://uk.khanacademy.org/>

6. Освітній суп. URL: <https://teachforukraine.org/osvitnij-sup/>

7. Тьюторинг у школі. URL: <https://osvita.diiia.gov.ua/courses/tutoring-at-school> (дата звернення: 01.03.2026).

8. Тьюторські інструменти для вчителя в школі. Досвід реалізації проєкту з надолуження освітніх втрат «Освітній Суп» від ГО «Навчай для України». 2024. URL:

<https://mon.gov.ua/news/osvitnii-sup-bezkoshtovni-dodatkovi-zaniattia-za-shkilnoiu-prohramoiu>. (дата звернення: 01.03.2026).